

הלכות פסח

תש"פ

הלכות פסח - תש"פ

התורה החמירה מאוד באיסור חמץ בפסח, והאוכלו חייב כרת. החמץ נאסר באכילה ובהנאה, וכן נאסר על האדם לקיים את החמץ ברשותו בכל ימות הפסח. על כן חובה לשרוף את כל החמץ הנמצא בבית, או לחילופין, למוכרו לגוי ורק בתנאי זה ניתן להותירו בבית, כשהוא מסומן עם שלט ברור של חמץ, כפי שיפורט לקמן.

* **חמץ = אחד מחמשת מיני דגן** חיטה, שעורה, שיפון, שיבולת שועל וכוסמת - שבא כגרגירים או כקמח, במגע עם מים, ושהה שם שמונה עשרה דקות, קודם אפייתו.
* **תערובת חמץ = מוצר שמעורב בו מרכיב חמץ בכמות כל שהיא, אם מופיע ברשימת הרכיבים.**

סילוק החמץ ומכירתו לגוי

- יש לנקות את הבית, המכונת, המשרד וכל מקום אחר, מחמץ וממוצרים שבהם מעורב חמץ. לתשומת לבכם: כל מוצר שאין עליו סימון 'כשר לפסח תש"פ', יש לחוש שמא מעורב בו מרכיב של חמץ וטוב למוכרו, אלא אם כן, יש עליו כיתוב ברור, כי הוא ללא גלוטן ואין שום רכיב דגן מובהק במוצר.
- חמץ שהיה ברשותו של ישראל בפסח, אסור באכילה ובהנאה לאחר הפסח. אולם, חמץ שהיה בפסח ברשותו של גוי, מותר לאוכלו וליהנות ממנו אחרי הפסח. לכן, מוצרי חמץ שמשאיר בביתו או במשרדו, על מנת לאכלם אחר הפסח, ורוצה שלא יאסרו באכילה, מדין חמץ הנמצא ברשותו שעבר עליו הפסח, ינהג בהם כדלהלן:
 - א. ירכז את כל המוצרים הנ"ל במקום או במקומות מסוימים, אשר יסומנו כמקומות שיש בהם חמץ.
 - ב. יחתום על שטר מכירת חמץ אצל אחד מרבני האזור או הגבאים, ובזאת ימנה אותו כשלוחו למכירת החמץ ותערובת חמץ שברשותו לגוי. למי שלא הספיק, ניתן לעשות מכירה באינטרנט על ידי רבנים מובהקים.
 - ג. את החמץ ניתן למכור עד יום שלישי י"ג בניסן (07/04/2020) בערב, אצל רב הישוב או גבאי בית הכנסת.

דרך המועצה הדתית, ניתן **למכור חמץ** עד יום שני י"א ניסן תש"פ (05/04/2020)

קניית מוצרים לפסח

יש לקנות אך ורק מוצרים שעליהם חותמת של רבנות מוסמכת ומוכרת, וכן שיהיה כתוב עליהם **בשר לפסח תשע"ט**. ככלל, הכיתוב צריך להיות חלק מהאריזה המקורית של המוצר, לא במדבקה. ברשתות השיווק ישנם מוצרים רבים הכשרים לפסח, שדומים מאד למוצרי חמץ גמור, כגון: ופלים, עוגיות ועוגות. **יש לשים לב שלא לוקחים בטעות מוצר שהוא חמץ גמור!!**

- **אוכל לתינוקות** - יש לבדוק מספר ימים לפני הפסח, אם המוצר המסוים שהתינוק אוכל, יש עליו כשרות לפסח אם לאו. במידה ואין, יש לבדוק תחליפים ולהתייעץ עם רב מורה הלכה.
- **תרופות בפסח** - מי שנזקק לתרופה הנלקחת בפה, יברר מראש אם היא נמצאת ברשימת התרופות הכשרות לפסח. ככלל העיקרון הוא כזה – תרופה שיש לה טעם מר, מותרת בלקיחה בפסח. תרופה עם טעם מתוק, זוקקת הכשר לפסח.
- אם מדובר בתרופה עם טעם טוב והיא איננה ברשימת התרופות, יש להתייעץ ברופא אם יש לכך תחליף וברב במידה ואין תחליף. רשימת התרופות הכשרות לפסח מפורסמת על ידי קופ"ח לאומית וכללית ונשלחה לישובים.
- **אוכל לבע"ח** - חמץ בפסח אסור באכילה ובהנאה, לכן אין להחזיק מוצרי חמץ גמור כדי להאכיל את בעלי החיים. אולם בשלושה תנאים ניתן להמשיך לצרוך את מזון בעלי החיים של כל השנה גם בפסח:
 - א. מדובר במזון תערובת חמץ לבעלי חיים בצורה של כופתאות ולא חלקים נפרדים.
 - ב. התערובת אינה ראויה למאכל אדם.
 - ג. אין רוב דגן במוצר. כלומר, אם רכיב הדגן אינו הראשון ברשימת הרכיבים – סימן שאין רוב דגן במוצר.

בדיקת חמץ

1. **בדיקת חמץ בברכה**, ביום שלישי י"ג בניסן (07/04/2020) בלילה.

נוסח הברכה: 'ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם, אשר קידשנו במצוותיו וציוונו על ביעור חמץ'.
יש לבדוק היטב בכל המקומות בהם נוהגים להכניס חמץ ולהשתמש בחמץ במשך השנה. **לאחר הבדיקה, מבטלים את החמץ ואומרים:** כל חמירא וחמיעה (שאור וחמץ) דאיכא ברשותי (שישנו ברשותי) דלא חמתיה (שלא מצאתיו) ודלא חזיתיה (ושלא ראיתיו) ודלא ידענא ליה, ליבטל ולהוי הפקר כעפרא דארעא (יבטל ויהא הפקר כעפר הארץ).
2. הבדיקה נעשית לאור הנר או פנס ולא רק בבית, אלא גם במשרד, במפעל, ברכב, בבית הכנסת ובשאר מקומות, שנוהגים להכניס שם חמץ במשך השנה.
3. מי שיוצא מביתו לפני יום שלישי בלילה, חייב לבדוק חמץ, בלילה שלפני נסיעתו בלא ברכה, ואפילו אם בכוונתו לשהות מחוץ לביתו במשך כל ימי הפסח.
4. מי שמתארח אצל אדם אחר בערב פסח, יכול לעמוד עם בעל הבית בעת הברכה ולאחר מכן לבדוק את החדר בו ישן.

אכילת חמץ - מותרת ביום רביעי י"ד בניסן (08/04/2020)

לכתחילה עד שעה 10:08 בבוקר

בשעת הדחק 10:33

ביעור חמץ - וביטולו ביום רביעי י"ד בניסן (08/04/2020),

לכתחילה עד שעה 11:24 בבוקר

בשעת הדחק 11:37

אחרי שריפת החמץ, מבטלים את החמץ פעם נוספת, ומוסיפים כי כעת אנו מבטלים את כל מה שיש בו חמץ, בין שאנו יודעים עליו ובין אם לאו ונמצא בכל מקום שהוא. כל חמץ שנמצא בפסח יש לשורפו ולהתכוון שלא לזכות בו.

תענית בכורות

הבכורים מתענים בערב פסח, יום רביעי י"ד בניסן, בין בכור מאב ובין בכור מאם. רבים נוהגים להשתתף בסיום מסכת (אחרי התפילה בבוקר), ובזה נפטרים מן התענית וראוי שגם בנות בכורות ישמעו ויאכלו מהכיבוד.

הגעלת (הכשרת) כלים

1. כלי שרוצים להכשירו לפסח, יש לנקותו היטב ואין להשתמש בו במשך 24 שעות קודם ההכשרה.
2. הכשר הכלים מתבצע בדרך כלל, לפי דרך בליעת החמץ בו ואופן הכשרתו הספציפי מפורט לקמן. מה שלא מופיע ברשימה, יש לשאול רב. כלים שבמהלך השנה לא משתמשים בהם עם חמץ או רכיבי חמץ בכל צורה שהיא, אין צורך להכשירם.
3. הגעלת כלים תתבצע עצמאית בישובים, כל ישוב מפרסם לעצמו את לוח הזמנים.

רשימת הכשר כלים לפסח:

- **שולחן** – בימינו אין נהוג להניח קדירות שהיו על האש ישירות על השולחן מחשש שיתקלקל. נמצא שחשש הבליעה המקסימלי הוא על ידי עירוי מכלי ראשון, וממילא ניתן להכשירו באמצעות עירוי מכלי ראשון, ואם יש חשש שיינזק מעירוי זה, ניתן לכסות במפה לכל משך חג. אם היה מכוסה במפה כניילון כל השנה מספיק להחליף מפה.
- **כיור** – מספיק לערות עליו מים רותחים לספרדים, לאשכנזים יש שמחמירים להניח רשתות על גבי תחתית הכיור או כיורי פלסטיק כדי למנוע בליעת טעם חמץ בכלים בשימוש בהם, ובמיוחד בכיורי חרסינה שהגעלתם אינה אפשרית (יש המקפידים לא לערות רותחים לכיור או להניח סירים חמים בכיור בימי הפסח).
- **שיש** – לאשכנזים, יש מקום להחמיר ולהכשיר באמצעות עירוי מכלי ראשון ולצפות בנייר כסף, כיוון שישנם מצבים שבהם מעמידים קדרות רותחות על גבי השיש, ופעמים שישנו תבשיל שגלש על גבי דפנותיהם ומבליע ישירות בשיש בכלי ראשון. לספרדים מספיק לנקות ולערוך מים רותחים. לחלופין, במקום להכשיר ברותחין אפשר להסתפק באימוץ מידת זהירות בפסח

- שלא להניח קדירות חמות על גבי השיש בימי הפסח, אלא על גבי משטח המיועד לכך ליד הגז, ובכך למנוע את חשש הבליעה האפשרי.
- **סכו"ם וצלחות** – תשמישים לרוב עלול להיות בתוך כלי ראשון במיקרוגל או בעירו מכלי ראשון, ולכן אם זה אפשרי – עדיף להגעילם.
 - **סיר לחץ** – דינו כשאר סירים ויש להגעילו בנפרד מכל חלקיו.
 - **קולט אדים** – יש לנקותו היטב ולהגעיל את המכסה. במידה ואין אפשרות לעשות זאת, יש לכסותו ולא להשתמש בו בחג הפסח. יש לשים לב שלא מתעבות עליו טיפות שנופלות חזרה לתבשיל במידה והוא כבוי כיון שהן עלולות להיות אסורות מבשר בחלב.
 - **מיקרוגל** – גוף החימום המורכב בו אינו מכלה זיעה, שהיא דרך בליעתו העיקרית, ולכן יש להפליט את הטעם הבלוע בדפנותיו באמצעות זיעה אחרת. מרתיחים בתוכו כוס מים עם חומר פוגם (אקונומיקה וכיו"ב) ובכך נפלט הטעם הבלוע בדפנותיו ונפגם. יש שסבורים שאין הזיעה מתפשטת באופן שווה במיקרוגל בכל חימום ולכן יש הדורשים שני כיסויים בכל שימוש בו. הכשרה של צלחת המיקרוגל כהכשרם של כלי זכוכית ראה לקמן.
 - **מיקסר** – כיון שהחמץ שוהה ותופח בו יש להגעיל את הקערה וכן ראוי את המלושים של הבצק. לנקות היטב את כל החריצים למעלה שלא יכנסו פירורים לתוך הבליטה בפסח. במידת האפשר מוטב לקנות מיקסר ידני לפסח.
 - **מיחם וקומקום** – יש לנקותם מאבנית להרתיח בהם מים עד הסוף ולנענע שיעצו המים בכל דפנות הכלי. אם הניח סיר על גבי המיחם ונפלו פירורים יש מקום לומר שהתבטלו בשישים. אשר למכסה, יש להגעילו בנפרד.
 - **מדיח כלים** – יש להכשירו באמצעות הפעלתו לאחר ניקוי המסננים; הסבון פוגם וחום המים מקיים כבולעו כך פולטו.
 - **מטבחנת בשר** – שימושה בצונן ודי בניקיון יסודי, אולם כיון שפעמים שטוחנים דבר חריף עם הבשר או לחם כגון בצל, הרי שדינה זהה למדוכה והרי שזקוקה להגעלה או ליבון קל בחלק המחוור (שו"ע תנא, טז).
 - **תנור אפיה** – דפנות התנור אינן בולעות ישירות מן המאכל אלא רק בדרך של ריחא וזיעה, ולכן אם אפשר לנקות אותם, הרי שהכשרו יכול להיעשות על ידי חום התנור עצמו בהפעלתו למשך חצי שעה בחום מקסימלי, ללא צורך בגורם חום חיצוני. קודם לכן יש לנקות היטב את השומנים הדבוקים לתחתית ולדפנות.
 - **תבניות** – בניגוד לתנור הן בולעות ישירות מן החמץ ולכן זקוקות לליבון חמור. כיון שכך, אין דרך להכשירן ויש להשתמש בתבניות חד פעמיות במהלך הפסח.
 - **רשתות תנור** – יש לנקותן היטב ולהניחם בתנור בעת הכשרו גם אם לפעמים מניחים עליהם חמץ ישירות. הסיבה להקל היא כיון שבפסח לא מניחים מאפים ישירות על גבי רשת אלא רק בתוך תבנית וממילא אין חשש שיעבור טעם חמץ למאפה שבתבנית.
 - **רשתות מנגל** – ניתן להסתפק בהנחה על גבי הגחלים כדי להכשירן, אולם רשתות ציבוריות שיש חשש שהניחו עליהן בשר טרף לא ניתן לסמוך על כך ויש צורך בליבון גמור שבדרך כלל אינו אפשרי.
 - **כיריים גז** – אינן בולעות ישירות בחום האש ולכל היותר נשפך עליהן מכלי ראשון וממילא

מספיק לערות עליהן מים מכלי ראשון. יש שמקפידים לצפותן בנייר כסף או לחלופין להימנע מלאכול מכל מה שנפל על התחתית ונגע בהן.

• **כיריים חשמליות, קרמיות** – מספיק להדליק את המבערים למשך זמן ואם אפשר לערות עליהן מים רותחים שלוש פעמים לדעת האשכנזים. לדעת הספרדים אם הכול מזכוכית מספיק לנקותם.

• **כיריים אינדוקציה** – בגלל הספק אם מדובר בכלי זכוכית או מתכת בשל העופרת שיצוקה בפנים יניח על מקום הנחת הסירים משטח פרומגנטי או סיר רחב ויפעילם למשך כמה דקות עד שיתחמם. בהמשך יערה מים רותחים על משטח הזכוכית מסביב למקרים שניתז או נשפך.

• **חצובות** – דינן דומה לכיריים, אולם יש נוהגים בהם ליבון קל כיון שמתחממות מחום האש.

• **מבערים** – אם נשפך עליהם דבר מאכל הם בולעים בצלי אך כיון שהם בוערים כל הזמן נחשב כליבון חמור ומספיק לנקותם ולהבעירם כמה דקות.

• **פלטת שבת** – בולעת ישירות מחמץ המונח עליה או בעירו מכלי ראשון לכן היה מקום לומר שהפעלתה תהיה הכשרה, אך ישנו חשש שמא אינה מגיעה לחום של ליבון קל בכל המקומות, ולכן יש לנקותה היטב ולכסותה בנייר אלומיניום ומוטב שיהיה כפול. יש שמערים עליה מים מכלי ראשון.

• **כלי חרס** – כתוב בגמרא בפסחים ל: שלא ניתן להכשיר כלי חרס כיון שאם השתמשו בהם בחמין אין האיסור יוצא מהם לעולם.

• **כלי זכוכית** – לדעת הספרדים כלי זכוכית אינם צריכים הכשר ואפשר להסתפק בהדחה (שו"ע או"ח תנא, כו), ואילו האשכנזים נהגו להכשירם באמצעות שריה במים שלווה ימים כשמחליפים כל 24 שעות את המים (חיי אדם קכה, כב). בנוגע לכלי 'דורלקס' ו'פירקס' שחסינים לאש כתב הרב משה פיינשטיין להגעילם שלוש פעמים (שו"ת אג"מ (יו"ד ב, מז), שו"ת ציצן אליעזר (ט, כו).

• **כסא אוכל של תינוק** – רוב שימושו בצונן ואפשר פשוט לנקותו. אם המגש שלו מחורץ ולא ניתן לנקות יש לצפות בנייר כסף עבה או ניילון ומוטב להחליף לו את המגש.

• **כלי אחסון לצונן** – אין חיוב לקנות חדש ומספיק לנקותם היטב אא"כ הם מחורצים ולכלוך נדבק בהם. אם השתמשו בהם בנוזל ששהה עשרים וארבע שעות נאסרו וצריכים הכשר, וכן אם היה מדובר בנוזל חריף או מלוח מאוד.

• **גביעים** – כעיקרון אינם צריכים הכשר כיון ששימושם בצונן ובדרך כלל לא עם החמץ אלא לפניו. נהגו האשכנזים להגעיל אותם מחשש שהיין נחשב כחריף ושתו יחד עם חמץ.

הכנות לליל הסדר

• מצה שיוצאים בה ידי חובת המצווה בליל הסדר, אין לאוכלה ביום רביעי – י"ד בניסן.

• אחר חצות היום, ב – י"ד בניסן בשעה 12:40 אין לעשות מלאכה. הרוצה להסתפר או לתפור בגדים, יעשה זאת קודם חצות היום.

1. ביום רביעי ערב פסח, מלבד המאכלים לחג, יש להכין את הדברים הנצרכים לקצרת הפסח. יצלה את הזרוע (זכר לקורבן הפסח), יבשל את הביצים הקשות (זכר לקורבן חגיגה שהיה נאכל עם הפסח), יכין את החרוסת (הנאכלת זכר לטיט), ואת מי המלח לצורך טיבול הכרפס. הנוהג לקחת

חסה למרור, צריך לבדוק אותה היטב באור ולנקותה מתולעים. עדיף לקנות חסה מפוקחת מחרקים ולשטוף במים ומעט סבון. הנוהג לקחת חזרת למרור, יפורר וישמור את החזרת המפוררת בכלי סגור.

2. יש לזכור לכוון את שעון השבת לשעה מאוחרת, בהתחשב בזמן סיום הסדר. יש לערוך את השולחן מבעוד יום בכלים נאים ומכובדים, על מנת שניתן יהיה להתחיל בעריכת הסדרמיד כשחוזרים מבית הכנסת.

3. הדלקת נרות בשעה 18:44. מנהג אשכנז שמברכות שתי ברכות: 'להדליק נר של יום טוב'; ו'שהחיינו'. תימנים, ספרדים ועדות המזרח – יש שלא מברכים 'שהחיינו' אלא רק בקידוש. ויש הנוהגים לא לברך כלל.

ליל הסדר

אחד גברים ואחד נשים, מצווים לקיים את כל מצוות החג:

- מצוות סיפור יציאת מצרים ושבחיו של הקב"ה בניסים הגדולים שעשה לנו להוציאנו מהצרות והגזירות הקשות שפקדו את עמנו במצרים ובכל שאר הגלויות. מצווה זו היא מן התורה ויש לתת עליה את עיקר הדגש יותר מכל מצווה אחרת. מותר לאכול קודם הכרפס מנת דג או ביצה או מרק עוף ולברך בורא נפשות, לספרדים ניתן לאכול צלחת אורז ולברך בורא נפשות. מזון זה יספק את הרעבון הראשוני ויתן אורך רוח לקריאת ההגדה ולסיפור יציאת מצרים בנחת.
- מומלץ לחלק במהלך המגיד קוביות שוקולד (מומלץ על ידי רופאי השיניים) לעורר את הילדים שישתתפו בשאלות או בתשובות. משחקים עלולים להסיח את דעתם. כמובן לשלב הצגות והמחשה.
- מצווה מדרבנן לשתות ארבע כוסות יין (מי שקשה לו ישתה מיץ ענבים וניתן למהול ביין). כל כוס צריכה להכיל שיעור של 86 סמ"ק. לכתחילה יש לשתות את כל הכוס ואם קשה לו, ישתה את רובו.
- לאכול לפחות כזית מצה שמורה למצות אכילת מצה (ויש נוהגים שני זיתים), כזית מצה שמורה בכורך, וכזית מצה שמורה לאפיקומן. כזית = חצי מצת מכונה או 30 גרם מצת יד או 30 סמ"ק בנפח של כקופסת גפרורים.
- את האפיקומן יש לאכול לכתחילה קודם חצות הלילה, עד שעה 24:42. מי שמאריך יותר מזמן זה יתייעץ ברבו כיצד ניתן לעשות תנאי כדי לאחר את אכילת האפיקומן.
- שתיית ארבע כוסות היין ואכילת המצה השמורה, יש לעשות בהסיבה לצד שמאל, ובלעיסה רציפה רגילה ללא הפסקות חריגות או שיח בינתיים עד שיסיים את הכמות הנדרשת.
- לאכול כזית מרור (לא בהסיבה).

פסח כשר ושמח לנו ולכל בית ישראל!

לשאלות ניתן לפנות אל רבני הישובים:

050-8743562	02-9964170	הרב משה רבינוביץ	בית חג"י
		הרב	בית יתיר
054-5642600		הרב נדב כהן	חירן
052-8903506	02-9963445	הרב יעקב אוהב ציון	כרמל
052-7611470	02-6536758	הרב יגאל יהב	ליבנה
052-7381081		הרב משה כהן	מעון
058-7814771	02-9605493	הרב חיים קליין	מ.חבר

054-7366789	02-9605226	הרב אלעד גדות	נגוהות
050-6210762	02-9965161	הרב אליעזר אלטשולר	סוסיא
050-6341718	08-9975729	הרב חזי כהן	סנסנה
054-7898025	08-6513676	הרב יוסף דרוק	עומרים
054-5707134		הרב מאיר בראלי	עשהאל
052-5665210	02-9961048	הרב רא"ם הכהן	עתניאל

אנשי הר חברון היקרים!

חז"ל מכנים את חג הפסח כחג החירות, ומקובל להסביר זאת על שם שיצאנו לחופשי ממצרים וניצלנו מעול השעבוד הקשה שחווינו שם. הנשיא טראמפ חזר בהתפעלות, על כך שעם של עבדים נדרפים הצליח להשתחרר ממצרים - המעצמה של אותם הימים - ולהגיע לארצו ולבנות לעצמו מדינה עצמאית וריבונית. תופעה כזו לא התרחשה במהלך כל ההיסטוריה. באמת, מרשים ומפעים ביותר.

אולם, למרבית הפלא, אם נעיין בפסוקי היציאה ממצרים, לא נמצא את המילים "חופש", "שחרור", "חירות" שכולם כ"כ מעריכים כיום. נראה אותן רק ביחס לפרשיית עבד עברי, המופיעה מאוחר יותר בפרשת משפטים. ולהיפך, אנו דווקא מגלים שם את הביטויים שאומר משה לפרעה "תעבדון את האלוקים", "שלח את עמי ויעבדוני". כיצד נסביר תופעה זו? הלא לכאורה יציאת מצרים היא יסוד חירותנו, ומן הסתם מהווה את הבסיס להמנון המדינה, בו נאמר "להיות עם חופשי בארצנו"?

התשובה לכך נעוצה בהעמקה במושג 'חירות' ו'חופש' שרבים משתמשים בו בפאתוס ובעיניים בורקות. 'חירות' אין פירושה רק שחרור מכבלים חיצוניים של מוסרי הוראות ופקודות מעליי. לעולם אדם עלול להיות כבול לכל מיני יצרים, הרגלים, השקפות עולם וסטיגמות, שחוסמים אותו ומצרים את צעדיו, אע"פ שאין לו מפקד או בוס שמנהל אותו.

החירות האמיתית נמדדת, בהופעה היותר פנימית של נשמת ה' שבאדם, ובהתגלות רצונו האמיתי. הדרך היחידה להיות בן חורין אמיתי, מגלה לנו התורה, היא להיות עבד ה' כפי שמשה אומר לפרעה. זוהי דרגת החירות היחידה המנוקדת מכל סיג זר. במקום זה אדם עושה את מה שמיועד לו באמת ללא שום שיקולים זרים. מדרגה זו התגלתה בפורים, עת הסרנו קצת מן המסכות ומהעמדת הפנים שאנו עוטים בחלק מן השנה, והתוודענו לעצמיות הפשוטה והפְּנִיָּה שלנו. בפסח אנו חושפים רובד מאותה הכנות והפשטות שיש בנו, לעשות טוב וחסד ולהשתמש במציאות החומרית, למען הגשמת אידיאלים נעלים ולא רק אינטרסים חומריים.

יהי רצון שנזכה להיות עבדי ה' (ורק ה') באמת ללא שום עירוב שיקולים זרים, ומתוך כך נזכה להשתחרר מכל השיעבודים החיצוניים והפנימיים, שמונעים את חרותנו הפרטית והלאומית. לימוד התורה, קיום המצוות, מעשי החסד, העין הטובה והפשטות המצויים בהר הטוב הזה, יופיעו ויאירו לשאר יהודי הארץ והעולם, ונראה בישיעת עצמנו וערי אלוֹקֵינוּ, בבניין בית מקדשנו ובגאולתנו הקרובה במהרה, אמן.

כמה הלכות ועצות חשובות:

- א. בערב פסח אסור לאכול מצה. ניתן וכדאי לאכול דברים אחרים עד שעה עשירית (15:53), כגון מצה עשירה או מטוגנת, ירקות, בשר וביצים. נוהגים שלא לאכול עוגות מקמח מצה, אם כי יש מקלים.
- ב. עיקר המצווה בליל הסדר היא אכילת המצה, סיפור יציאת מצרים וההלל. יש להשתדל לעשותם כתיקונם יותר משאר הדברים. אם יש צורך, ניתן לאכול לפני הכרפס מרק, ביצה, אורז וכדומה, באופן שלא ישיביע מדי, ולברך בורא נפשות, ולאחר מכן לאכול את הכרפס ולכוון על המרור ולהמשיך במגיד. כדאי לכוון את שיעון השבת, לשעה מאוחרת הנדרשת בלילה.
- ג. חול המועד אסור בגילוח, כביסה ועבודה שיש בה טירחה - יש לתת את הדעת על כך ולבדוק את התנאים בהם זה מותר.

חג חירות מלא אור ושמחה

משה כהן

רב מחלקת כשרות בהר חברון ורב הישוב מעון